

Protokol nahrávky*

Narátor: Bohuslav Šulc

Datum a místo natáčení: 1. 11., 8. 11. a 24. 11. 2016 v Praze

Natočil a zpracoval: Vilém Faltýnek

* Protokol nepředkládá ověřená fakta. Reprodukují informace v té podobě, jak je uvádí narátor, a to včetně jeho hodnocení. Případné vnější faktické korekce nebo zpřesnění jsou odlišeny hranatými závorkami.

1. NAHRÁVKA	
0:00:00	Zahájení slovy klauna, z jedné role BŠ. V souboru Skupova divadla patřil k nejmladším a dnes je poslední, kdo tehdejší události a inscenace osobně pamatuje. Skupa mu jednou vyprávěl anekdotu o Spejblu a Hurvínkovi, o mnoho let později ji dostal na vzácné nahrávce: jak šli Spejbl a Hurvíněk kolem nevěstince... – Představení pamětníka, narozen 5. 9. 1936 v Mladé Boleslavi, zde žil do 16 let. Otec byl knihař, matka pracovala s ním. Za války byla omezena spolková činnost, povolen pouze spolek baráčníků, jehož byl otec členem, a ti hráli amatérské divadlo. Po válce přesedlali na loutkové divadlo (při Masarykově škole na Podolci). BŠ jako dítě miloval divadlo, ale divácky, bez potřeby předvádět se. U loutek mu vyhovovalo, že je skrytý. Stala se z toho dětská vášeň a projevil talent. Otec se náhodou setkal s úředníkem hospodářského družstva Milošem Hakenem a pozval ho i s bratrem [Radko Haken] do podoleckého souboru. Na sokolském sletu v roce 1948 byl sjezd amatérských loutkářů a tam se otec a Hakenovi seznámili s Josefem Skupou a Vojtěchem Suchardou. Hakenovi na podzim 1948 přešli ke Skupovi. – BŠ měl špatný kádrový posudek, dědeček měl malou továrnu, otec byl živnostník. Přesto se, asi otcovým přičiněním, dostal na obchodní akademii. Komunisté mu nedovolili odmaturovat. Dostal umístěnku do ČKD Sokolovo, ale prostřednictvím bratrů Hakenových dostal možnost odejít do Skupova divadla. Jak ho Skupa přijímal, díky známosti to byla formalita. Nastoupil do divadla 26. 8. 1953. Skupa musel žádat o přidělení mladistvého, BŠ bylo 17 let.
0:16:38	Rodiče: otec Bohuslav Šulc. Starší bratr se jmenuje Vladimír. Ten chtěl sestřičku, ale narodil se kluk. Přejmenoval ho na Bóju, což se vžilo. Matka Božena Štrosová. Otec pocházel ze Staré Paky. Jako knihař vázal knihy apod. Strýcové, otcovi bratři. Jarda pracoval ve Staré Pace v cihelně, trávil tam s bratranci prázdniny. Z matčiny strany (Osek u Sobotky) znal jen babičku a jednoho strýce, který byl za války v koncentračním táboře. Dvě vzpomínky z války. U otce v dílně pracoval učedník, který uměl německy, historka s německým důstojníkem, který uměl česky. Ve škole se učili německy, což se mu později hodilo. Nálet na Boleslav 9. 5. 1945 už po osvobození. Přežil ho ve sklepě. Příjezd ruských vojáků. Viděl otřesné obrazy po náletu. Významné osobnosti, které pocházejí z Mladé Boleslavi. Rodina Šulcových žila v Nádražní ulici.
0:26:56	Osobní vzpomínky spojené s první republikou. Po únoru otec prohlásil, že to je špatné, bude jim vládnout lůza. Politice BŠ nikdy nerozuměl, nezajímala ho. Politika musí člověka změnit. Rodina byla katolická, otec byl člen lidové strany, ale nebyli bigotní. Vzpomínka na katechetu, sám BŠ ministroval. Chodil do „vlčet“ katolického skauta. Tábory v Janově nad Nisou. – Vzpomínka na dětská setkání s Hurvínkem, dokonce měl jako dítě přezdívku Hurvíněk. Z představení v Praze odcházel „v horečce“, projevil prý touhu v divadle „aspoň tahat oponu“. – Baráčníci v Mladé Boleslavi, postavili školu, kde jejich soubor působil. Politické souvislosti nevnímal. Radost z gramofonu, který dostal pod stromeček. Hlavičky loutek se kupovaly u Münzberga v Praze, po příchodu Hakenových je kompletně vyráběli. V souboru byl Hugo Dohnal,

	<p>mj. hudební skladatel a pianista. Kvůli divadlu si BŠ nakupoval gramodesky. Později sbíral kazety a dnes CD, poslech hudby je jeho záliba, různé žánry. Díky tomu „pomaleji stárne“. V posledních letech začal sbírat i filmová DVD, zejména s českými herci, které osobně potkal, ale donedávna neznal jejich tvorbu. – Vzpomínka na Televariété, Vladimír Dvořák ho zval do pořadu, ale nedošlo k tomu. Jiřiny Bohdalové si váží jako herečky.</p>
0:46:47	<p>Natáčení na západě. Karel Gott. Společné agenturní vystoupení pro západoněmecké turisty v Praze. – Rok 1967 v Montrealu, střídali se s Kinoautomatem. Hráli na Ostrově zábavy, v šatně zjistil, že ji sdílí s hvězdami jazzové hudby Modern Jazz Quartetem. Hráči obdivovali jeho výstupy s loutkami muzikantů, řekli si o autogram. Obdivoval jejich desky. Vymohl si vstup na jejich koncert, věnovali mu písničku.</p>
0:53:31	<p>Mladoboleslavské loutkové divadlo. BŠ si nevyráběl loutky, nebyl kutil jako rodiče nebo Hakenovi, ale byl spíš herec s loutkami. Hráli hry z knížek, mj. od Vojty Cinibulka, hry o Kašpárkovi, i klasika (Tyl). Autorský kabaret Josefa Weisse [?]. Vůdčí osobností divadla byl otec. Hráli o sobotách, v týdnu zkoušeli. Zázemí měli v aule Masarykovy školy, někdy s divadlem cestovali, mj. na festivaly. BŠ hrával Kašpárka, Aladina, v kabaretu houslistu. Mívali živou hudbu. Loutky se ztratily. Po odchodu ke Skupovi ještě nárazově s divadlem hrál. Složení souboru: Karel Šulc, Macháčková, Jiroutová, Knotková, Weiss [?], Čermák, Erben, Pulda, Puldová... Loutkářský soubor při rodičovském sdružení Národní školy na Podolci. Hrál jako dítě už v baráčnickém ochotnickém divadle, které předcházelo. – Vztah s bratrem Vladimírem, který měl matematické nadání a sportoval. – BŠ sportoval taky, ale musel do divadla místo na sport. Dnes je vděčný, tehdy ho to mrzelo. Loutkoherectví není vidět. Po angažmá se živil sólovými výstupy. Jaké jsou obtíže vytváření sólových výstupů. Tři roky učil na Vyšší odborné škole herecké v loutkoherectvím ročníku, byl malý zájem.</p>
1:14:20	<p>Přirovnání loutkovodičství ke hře na housle. Dostalo se mu pochvaly (výčitky) od M. Kirschnera, že Hurvíněk v jeho podání mění charakter a on ho nezvládá hrát, začal být vzteklý. Přesvědčil kolegu, že dřevo má charakter. – Hra Spejbla a Hurvínka na forbíně, dialog postavy s loutkovodičem. – Jako dítě se učil hrát na housle, u pana Baláka v Mladé Boleslavi, potom v hudební škole. Po úrazu ruky skončil. Pásmo „Návštěvní den“, využil zkušenost s houslemi. V jiném pořadu využil staré Trnkovy loutky, vrátil je do repertoáru. Výstup siláka Šimšuly se líbil v Japonsku. – Po měšťance šel na dvouletou Hospodářskou školu. Vystupoval na školních besídkách s kouzly. Neuvažoval, že by se loutkám věnoval v profesionálně.</p>
1:23:55	<p>Studium loutkoherectví vyžadovalo maturitu a tu mu nedovolila škola udělat. Skupa mu studium na DAMU nedoporučil, praxi získá v divadle, na školu bude chodit na některé přednášky (v reakci na odchod Radka Hakena z divadla na DAMU). Oficiálně do souboru nastoupil 1. 9. 1953. Měl jít na vojnu, ale dostal odklad, Skupa vyjednal, že ho divadlo potřebuje. – Jak se v divadle zaškoloval. V dílně pracoval řezbář Bohumil Rubeš. Skupa prosazoval divadelní zájezdy, před rozšířením televize, aby se zvýšilo povědomí o divadle. Pondělí a úterý bývalo v divadle volno. BŠ chodil do skladu a cvičil s loutkami až do večera. Půjčoval si loutky [Jana] Vavříka-Rýže aj. a dřel s nimi. Po Skupově infarktu hledali titul bez S+H: nastudovali „Mistra Petra Pletichu“. Když dostal Hurvínka, paní Skupová ho přestala mít ráda: bral jí „syna“. To trvalo do příchodu Heleny Štáchové. „Dějiny kontra Spejbl“ – revoluční inscenace, kdy už hráli na forbíně. Směli Skupovým říkat „starej“ a „paničko“. Skupa dělal žerty na vlastní osobu. S inscenací „Dějiny kontra Spejbl“ vyhráli festival v Plzni, paní Skupová se toho nedožila. – „Mnoho Spejblova povyku pro nic“. Hakenovi odešli, BŠ využil vlastní sólové výstupy. Vadilo mu, že vystupuje sám za sebe, ale proslavil se. BŠ prosadil, aby hudbu složil Karel Velebný a režíroval Jaroslav Dudek. Ocenění, která</p>

	dostal.
1:38:27	Jak se po příchodu do souboru cvičil v ovládní loutek. Začínal jako „hilfák“, první roli dostal ve starofrancouzské frašce. V Divadle S+H využívali postupy černého divadla – tato divadelní metoda vznikla u nich. Josef Pehr, pořad Kuťásek a Kutílka, herečka Jana Vavrušková. Na klavír v nich improvizoval Jiří Srnec. Černé divadlo vymysleli v souboru [tvůrčí skupině] Salamandr (Miroslav Vomela, Jan Dvořák, Miloš Haken, Miloš Kirschner a Luboš Homola). Začali s ním v pořadech v Alhambře. Hlavova kavárna na náměstí Míru. Vavřík-Rýz, loutka paní Drbálkové – koupil ji od něho za remosku a kolega Zdeněk Lepšík mu na ni ušil šaty. – BŠ bydlel v podnájmu ve Střešovicích, taky u „americké“ tety. – První manželství trvalo půl roku.
2. NAHRÁVKA	
1:53:08	Největší pochvala od Josefa Skupy: Skupa měl vztah k plzeňskému divadlu a toužil se tam vrátit se Spejblem a Hurvínkem, odehráli tam premiéru hry Jaroslava Janovského „Spejbl na Venuši“. Při představení došlo k nehodě, poškodily se loutky a BŠ je do reprízy opravil, Skupa mu osobně poděkoval. Inscenace byla úspěšná. K vrcholným řadí ještě „Dějiny kontra Spejbl“ a „Srdečné metamorfózy“. Úplným vrcholem byla Dietlova hra „O klaunu a jeho sedmi špagátech“ jenom s Hurvínkem, režie František Filip – divácky neuspěla, netrefila se do cílových skupin divadla. Hrál v ní s Jiřím Sovákem. V „Inventuře u Spejblů“ se potkal s Františkem Filipovským, ale nedošlo k premiéře kvůli autorským rozporům. „Mnoho Spejblova povyku pro nic“ má osobní význam. – Ročenka divadla zpracovaná Jiřím Středou obsahuje i počty repríz a zájezdů (do roku 1987). Vyčetl z ní, že odehrál 97 premiér. – Nedávno pro chrudimské muzeum restauroval loutku tanečnice, kterou navrhl Edgar Degas, navazoval jí nitě.
2:05:40	Upřesnění: jak byl přijímán do Skupova divadla, nastoupil ještě před svými sedmnáctými narozeninami. Jak ho soubor přijal. Už v prosinci roku 1953 hrál první roli. Hlavní provoz divadla se odehrával odpoledne. Večerní představení jen mimořádně. V souboru vznikla naděje, že by mohli hrát pro dospělé. – Sledování chronologie dalších inscenací podle knihy Denisy Kirschnerové „Spejbl a Hurvíněk ...na nitkách osudu“. „Spejblovo rodinné album“ (1954), „Hurvíněk mezi broučky“, BŠ vodil Pavouka a Mušáčka. Dramaturgyní v divadle byla Míla Melanová, učila ho jevištní mluvě. Později mluvu učila Libuše Drboutová (provdaná Havelková). Schůze ROH v divadle, pořizoval těsnopisné zápisy. Kirschner jako komunista a zasl. a nár. umělec – lidé mu křivdí, když mu vyčítají komunistické angažmá. Do divadla chodili komunisti za Kirschnerem, ne on za nimi.
2:18:16	„Kocour chlubílek“. BŠ nejel na zájezd, tak hrál tady hlavní roli, podle ruského autora upravila Melanová, hráli spodovými loutkami. Vybrala si ji Československá televize, byla to jeho televizní premiéra. Výpravu dělal Jan Dvořák. – Jindy během zájezdu připravili výstupy s Hurvínkem, Skupa ze záznamu a loutku vodil BŠ – poprvé. Od té doby se traduje, že ho paní Skupová neměla ráda, protože jí bral „syna“. – Mimo divadlo si přivydělával v televizi. Jak se vysílaly pořady s loutkami. Ve Vladislavově ulici, jedna zkouška na nečisto. Byli výborná parta, všem šlo o jednu věc, spojovalo je nadšení. – Stál před kamerou mockrát, dokonce i v hraném filmu K. Kachyni Ztracená stopa. Historka s Milošem Nedbalem. – Vztah tehdejší společnosti k homosexualitě, kolegové v uměleckých kruzích. – BŠ byl tehdy velice úspěšný, byl za hvězdu, prorazil anonymitu. V souboru všechny předhonal. Svět jim tleskal, vozili zábavu a dobrou náladu. Získávali si v zahraničí i české emigranty, kteří byli zpočátku skeptičtí.
2:37:22	Josef Pehr, o kterém se říkalo, že je „břichomluvec“, ale samozřejmě břichem nemluvil. Jednou BŠ za Pehra hrál v ND s jeho loutkami. Viděl při práci velké herce, Högera s Nedbalem, učil se od nich. Při studování „Mnoha Spejblova povyku pro nic“

	<p>(1973) měl s režisérem individuální zkoušky, Dudek ho pak mezi herci chválil. – „Hurvínkova estrádička“ (výstupy na playback) nebylo to samé jako „Haló, tady Hurvínek“ (napsal Disman). Estrádička je rok 1954, v seznamu v knize chybí. Tehdy bylo divadlo v Paříži, začaly se prosazovat vizuální výstupy. Lektorkou v divadle byla Marianna Šmeralová. – Rada od Melanové: dát pozor, aby se mu divadlo nestalo vším. K dnešnímu divadlu S+H by byl kritický. Po smrti Kirschnera není BŠ zván na premiéry. – Jaroslav Janovský byl později dramaturgem divadla a dokonce po paní Skupové šéfem. Byl autorem „Spejbla na Venuši“. Nosil texty na Hlavní správu tiskového dozoru, v té souvislosti zažil Skupu odvážného: ÚV KSČ ani HSTD nechtěly hru povolit. Ale Skupa řekl, že ji hrát bude, ať ho klidně zavřou. Zákaz přišel později, kvůli stranické organizaci v Jevíčku. (Možná se Jevíčko týká až pozdější inscenace „Dějiny kontra Spejbl“). Vzpomínka na jednotlivé situace ze hry.</p>
2:57:34	<p>J. Janovský se zúčastnil zájezdu do Švédska, později o tom napsal knížku. „Hurvínkova čarovná vlašťovka“, v inscenaci „Šestý den je sobota“ byly iluzivní forbíny a „vizuálky“. Vzpomínka na své konkrétní oblíbené scény. Hrál s loutkou barového houslisty. Loutka klavíristy, sólový hudební výstup. V té době byl již podruhé ženatý. Smrt maminky i narození dítěte zmeškal při zahraničním zájezdu. Klavírista byl jeho nejúspěšnější výstup. Hostoval s tím v Semaforu. Výstup se saxofonistou – loutka marota.</p>
3:08:12	<p>SH kvartet byl původně jejich divadelní orchestr. Případ emigrace Milana Pilara při zájezdu. Divadlo točilo s Karlem Gottem v Západním Německu televizní pořad Loutky a lidé. Slavili tam s Karlem Gottem narozeniny, byl svědkem Gottovy popularity v Německu. Ze zahraničních honorářů si Pragokonzert srážel vysoké částky. Vzpomínka na herce Martina Štěpánka, před jeho emigrací se potkávali. – Salamandr. Pořad pro Expo. Námět: Spejbl si pozval hosty ze zemí, kde S+H hostovali. Část (přehledka toho, co loutky dovedou) se hrála v zahraničí. „Cirkus v divadle“ – Žeryk utekl do cirkusu, Spejbl a Hurvínek ho tajně hledali. Na „Velegrandteátru Spejbl“ spolupracoval J. A. Novotný. Premiéra se odehrála na festivalu profesionálních loutkových divadel v Liberci a divadlo dostalo Řád práce. S divadlem spolupracoval František Nepil: „Ahoj, Andrtálie“ a „Na řadě doktor Spejbl“.</p>
3:26:03	<p>Význam líčení loutkoherce. (<i>záznam na video</i>) Poslední roky prof. Skupy v divadle. Skupa utrpěl několikrát infarkt, v určité fázi veřejně ohlásil za svého nástupce Kirschnera. Ve hře se střídali, lidé si na jeho hlas zvykli. V lednu se měl dožít 65 narozenin, byl pozván k natáčení do filmových aktualit. Skupa krátce před narozeninami zemřel. Divadlo se nezastavilo. Pohřeb v Domě umělců. Úmrtí nečekané, mozková mrtvice. Skupa byl nejlepší divadelní ředitel, učitel i spolupracovník. – Příchod Miloše Kirschnera do divadla. Začínal v amatérském divadle na Korábě v Libni [Umělecká scéna Na Korábě, zdroj: DbČAD]. Skupa ho objevil. Divadlo S+H bylo po válce družstevní a později se stalo součástí MDP. Kirschner si zpočátku na Spejbla netroufal, neměl odpovídající bas. Postavení paní Skupové v divadle. Byla ředitelkou, po ní Janovský, pak Ota Pop, teprve pak Kirschner [1966, zdroj: DbČAD]. Změny ve vedení se herců dotýkaly minimálně. (<i>konec videa</i>)</p>
3. NAHRÁVKA	
3:36:56	<p>(<i>rozhovor nad fotografiemi</i>) „Srdečné metamorfózy“, v této inscenaci poprvé začali s odkrytými forbínami, byl to velký objev. Autory vizuálních výstupů byli bratři Hakenové. Jejich první západoněmecký agent byl Alfred Oswald z Hamburku, pak je převzal jiný hamburský. Začali být slavní, hráli ve velkých divadlech i pro tři tisíce diváků. Agent domluvil itinerář vystoupení a pak ho potvrdil s Pragokonzertem. Na prvním zájezdu s divadlem byl BŠ až v roce 1956. Éra zájezdů začala s Kirschnerem, protože byl jazykově vybavený a připravoval jazykové verze inscenací. Skupa o to</p>

	<p>neusiloval. Kvůli forbínám se BŠ učil texty v cizích jazycích. Kirschner znal jazyky z gymnázia. Při hostování v USA BŠ odpovídal, ale odpovědi zněly z playbacku v perfektní angličtině, následné společenské faux pas na rautu. – Jak se technicky (ozvučením) řešily rozhovory vodičů s loutkami.</p>
3:51:17	<p>I když hráli ve velkých sálech, oko diváka se přizpůsobilo velikosti loutek a jejich scény. V obou částech Německa byla ještě města rozbitá, za městem stály novostavby školních budova, zpočátku vystupovali ve školních aulách. Objížděli školy a dělali si propagaci. Jazykové mutace dělali jen pro nejméně úspěšnější a nevhodnější inscenace, bylo jich asi osm. Například „Mnoho Spejblova povyku pro nic“ mělo premiéru v NDR. Vždycky šlo o valuty, vozili velké peníze. Někdy do západních televizí jezdili dokonce sami s Kirschnerem. – Jak se stalo, že opustili kukátkový prostor a vystoupili na forbínu. BŠ byl zpočátku proti tomu. Hakenovi připravili „vizuální scény“ a chtěli potřebovali spojovák, Kirschner napsal dialogy S+H o lásce a tím vyšli na forbínu. Dialogy posvětil dramaturg J. A. Novotný. Mnoho se jich nedalo vyjádřit loutkovou akcí. Kirschner je tedy přepracoval. – Divadlo s tím dodnes žije. Kirschnerovy dialogy byly univerzálně platné, vtípné, tím se BŠ nechal přesvědčit. Později pochopil velký přínos. V roce 1980 dostal cenu japonských diváků.</p>
4:05:50	<p>Titul Zasloužilý umělec v roce 1985. Předávání ve Valdštejnském paláci, zdůvodněno: za dlouholetou mimořádnou loutkohereckou činnost. Důsledky to pro něj nemělo. – Jakými proměnami procházel soubor Divadla S+H: na začátku soubor ještě tvořili Plzeňané, starý cestující soubor, s kterým Skupa objížděl republiku. Taky to na začátku zažil. Po válce Skupa nechtěl pokračovat v loutkách, měl se stát ředitelem rozhlasu, ale přemluvili ho. Dostal divadlo od ministra Václava Kopeckého v hasičském domě, bývalé operetě a válečném kině Tatra. – Po BŠ přišel Miroslav Vomela, nejlepší vodič Spejbla. Zdeněk Raifanda odešel do televize [1955, zdroj: DbČAD]. Vavřík-Rýz, zakladatel vizuálních výstupů, odešel do Alhambry. Vodičkou Máničky byla Anna Kreuzmannová, po ní paní Veleková a po jejím odchodu do penze teprve Helena Štáchová. Přijímala ji do souboru paní Skupová. – Kirschner byl nouzový vodič loutek, byl stále u mikrofonu, vodil na forbínách. Vomela kvůli forbínám odešel do Austrálie, hrál tam s loutkami. Po návratu už zůstal mimo divadlo. Hakenovi taky odešli z divadla, Miloš Haken na Pražské kulturní středisko. „Vizuálky“ byly důležité pro zahraniční zájezdy. BŠ si proto začal vymýšlet sólové výstupy.</p>
4:21:08	<p>Odchod narátora z divadla v roce 1993. Některé loutky si odkoupil, využíval je ještě v době, kdy už Kirschnera zastoupil Milan Klásek a na zájezdech s divadlem v roce 1992 BŠ hrál sólové výstupy, aby pomohl divadlu. Z divadla musel odejít kvůli zákulisním tlakům mladých kolegů, které Kirschner přijímal do souboru. Mezi nimi syn Ringo Čecha. Loučení s Kirschnerem. BŠ je kritický ke kvalitě produkce mladé generace. Zážitek s vystoupením na plzeňském divadelním festivalu: narvaný sál byl po přestávce poloprázdný. Vadí mu typický nevděk nové generace. Jaký měl Kirschner vliv na jeho práci. Později BŠ jezdil pro agentury, měl nabitě kalendáře. Kirschner narátorovi vyčetl, že se mu těžko mluví Hurvínek, jak ho BŠ vodí.</p>
4:32:33	<p>Situace druhé poloviny 80. let se do chodu divadla nepromítla, když nebyl zájem o večerní představení, hrálo se víc odpoledne pro děti. Vzpomínka na zájezd do Moravských Budějovic, kde o Velikonočních svátcích nepřišel ani jeden divák. Starý jevištní mistr Vít Šebesta tvrdil, že se to ještě nikdy nestalo. – Snahy o dvojí program při zájezdech se nikdy příliš neosvědčil. – Když Kirschner určil Martina Kláska, BŠ nastudoval Hurvínek mezi Broučky, stejně jako dříve Kirschner se tím i Klásek zaučoval a uváděl. – Potom pro něj udělal novou inscenaci, na principu forbín a „vizuálek“, ale moc se to nehrálo. Vytvořil si vlastní večer „Možná přijde i Hurvínek“, ani to se moc nehrálo. Kirschner přestával hrát, byl unavený a nemocný. Jak za těchto</p>

	<p>okolností cestovali do zahraničí. – BŠ byl jeden čas vedoucím uměleckého souboru. Měl být taky tzv. kádrovou rezervou, zálohou na ředitele. Měl si udělat VUML, ale to odmítl. Měl politiky dost, stačilo mu, jak je při zájezdech neustále školili. Místo něj se rezervou stal René Hájek. Stávka v roce 1989, tehdy hráli pro německý zájezd, ale diváci ěli pochopení, když oznámili, že nebudou hrát. Jeli s H. Štáchovou do Berouna referovat o událostech.</p>
4:46:40	<p>Kvůli stávce hrál 3. prosince 1989 v historickém Národním divadle. Měl se hrát Zlý jelen pro zaměstnance a rodiny a další akce. Aby neporušili stávku, uspořádali estrádu. Později tam točil ještě jednu Hurvínka o Praze. – Natáčení na staroměstské věži. Při vodění z velké výšky nitě pérovaly. Dostal se s Hurvínkem i mezi apoštoly na orloji. – Kirschnerův vztah ke KSČ, nebyl přesvědčený komunista, bývalý „černý baron“. Různým lidem pomáhal. – Listopadové dny roku 1989. V roce 1968 zkoušeli na zájezd v Ženských domovech, v noci přijely tanky. Rok 1989: měli stávku a pak přišel mladý Čech, který byl na Národní třídě. Založili Občanské fórum.</p>
4:58:15	<p>Sledoval i jiné divadlo než je S+H, veliký zážitek měl z libereckých maňasových Tří mušketýrů. Sám je Skupův žák. Skupa nevykládal, učil vzorem. Všechno od něj musel okoukat. Má takové divadlo rád, i s jeho realismem. Příklad se zimní scénkou a sáňkováním. – Jak sám své znalosti předával. Učil v Michli, režíroval elévy v Divadle S+H. – Nezná dnes marionetové divadlo, které by mu bylo blízké. Příprava loutkového divadla je složitá, moc lidí se k němu nehlásí. Je škoda, že jednou bude někdo objevovat zapomenuté.</p>
5:06:22	KONEC